

NIJADENN

N. OTROU. KAÑVIG

LEVRIOU AR VUGALE
"GWALARN"·BREST·1929

Diocèse de
Quimper & Léon
Evêché de Quimper & Léon

Document numérisé en 2016

*Pep gwir miret striz gant an aozer
G. Th. Rotman, Rotterdam*

10827

Levraoueg Gwalarn

NIJADENN AN AOTROU SKAÑVIG

Savet ha skeudennaouet

gant

G. TH. ROTMAN

lakaet e brezoneg

gant

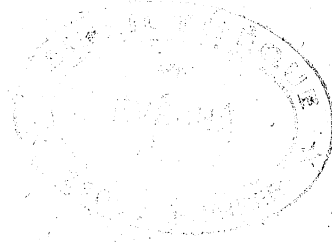
Y. DREZEN

Kenta Mouladur

Moulerrez, Straed ar C'hastell

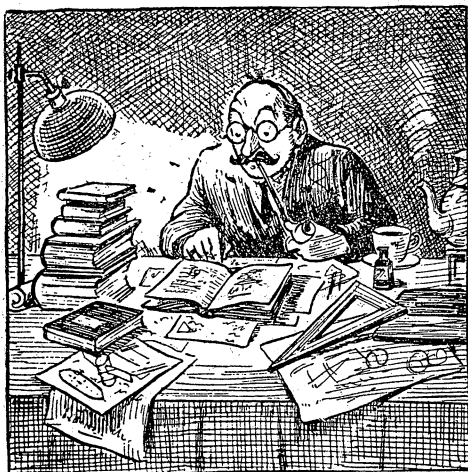
Brest 1929

68
81
683
81
ROT

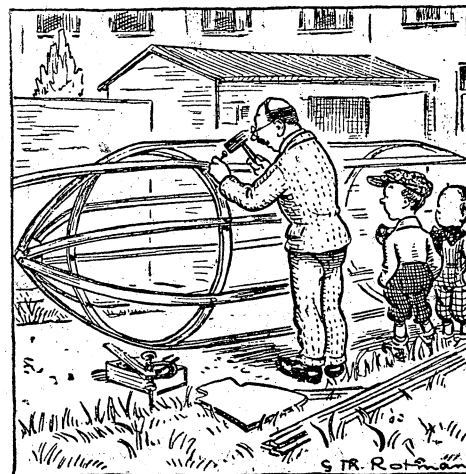

Setu amañ, va lennerien yaouank, skeudenn an Aotrou Skañvig, ganet hag o chom e bro-Holland, pell du-hont. Gantañ eo a c'hoarvezas an troiou souezus a zo displeget er pajennou da heul. Ha n'eo ket gevier ez int : ar wirionez penn-da-benn, ne lavaran ket. Kontet int bet d'in gant an Ao. Skañvig e-unan.

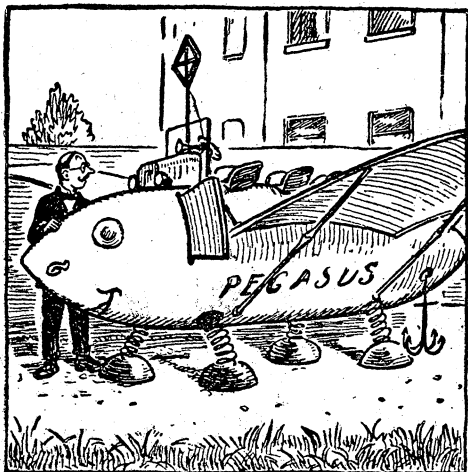
An Ao. Skañvig ne golle ket eur munud. Ker-
kent ha m'en doa amzer e pigne d'ar c'hriñol da
labourat. Bec'h a oa war e spered, m'hel lavar
d'eoc'h, ha ne c'helle ket den tostaat outañ. Bep
noz, goude koan, ez ae da veva e-touez levriou, kel-
c'hierou, reolennoù ha skouerioù, o tenna maged
diouz nouspet kornad butun, hag oc'h eva nouspet
tasad kafe. Petra 'ta edo o klask?

An Ao. Skañvig a oa o kavout eun dra nevez.
— Gwelit! emezañ. Beza 'z eus listri war vor,
ha kirri war an douar. Perak ne vefe ket kirri pe
listri o nijal ivez en oabl?

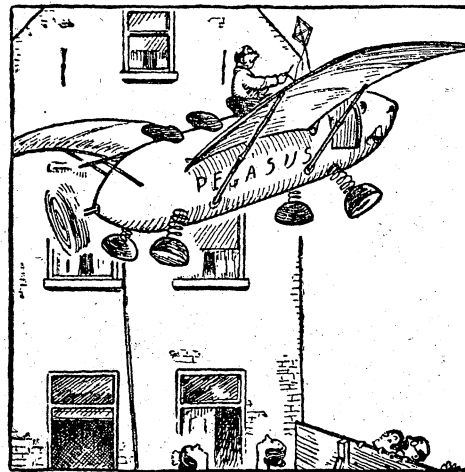
Ha p'en devoe klasket ha diglasket e-pad meur
a sizun, e lavaras, evel egile: « Eureka! Kavet em
eus! »

Prena a reas eur bern bras a wialennoù, hag, e
traoñ e liorz, pell diouz lagad an dud, e labouras.

Hag eun deiz, e voe ar benveg war e dreid. Ya! war e dreid: rak, ouspenn ar viñs-tro, ar stur, an eskell, ar skingomzerez, e oa bet lakaet d'ezañ pevar zroad war winterell, da c'hellout douara flourik hag hep terri netra.

Luc'hskeudennet e voe an Ao. Skañvig e-kichen e ardivink, hag an holl gelaouennou a voulas al luc'hskeudenn, gant ar geriou-mañ: « Skañvig, tañ gouiziek-meurbet ar marc'h-nijer. »

Deiz an taol-esa a voe eun devez bras. An Ao. Skañvig a gargas gant aezenn-devi diabarz ar Pegasus — ano an nijerez nevez. — Goude-se, e galon o vont bihan, e lakaas ar c'heflusker da drei, hag ez azezas e-tal ar rod-stur. Ha, setu, goude sacha ha tenna ha tripal eur pennad, ar Pegasus o ti-brada hag o nijal kuit evel eul labous, dirak genou digor bras ar sellerien.

Ar marc'h-nijer a reas eun droig a-zioc'h kêr, en eur vragal, hag a ziskennas.

— Va gwreg ! va gwreg ! eme an Ao. Skañvig,
laouen ken na vesteode. Ez an da ober tro ar bed !
Deus ganin gant Ifig !

— A nann, avat ! a respontas an It. Skañvig. Ne
din ket da derri va divesker er seurt tamm traou !

— Ma ! ma ! eme an Ao. Skañvig. Ifig, neuze, a
zegaso gantañ, ma kar, e gamalad Lom.

Ifig a redas raktal da di Lom :

— Lom, emezañ, war an ton bras, en eur sevel
e zivrec'h, deus ganimp da nijal !

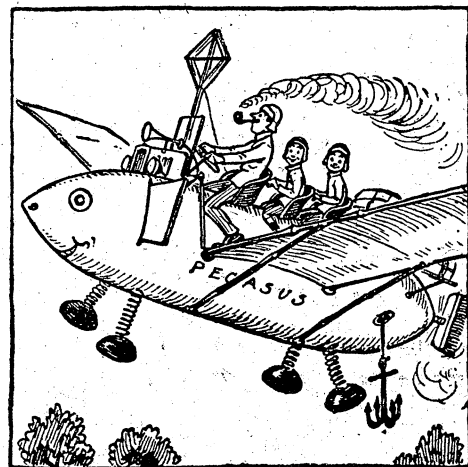
Gwisket e voe d'ar baotred pep a wiskamant
nijer. Staget e voe war dalier Pegasus daou bakad
pounner : peadra da zebri, evel just ; hag hep koll
muioc'h a amzer, an nijerien a lavaras d'o zud eur
c'henavo kalonek.

— Skañvig, eme tad Lom, taolit evez bras war
va mab.

— M'hen tou ! bezit dinec'h ! eme an Ao. Skañ-
vig. Hag i kuit.

Sevel a reas ar Pegasus, e-kreiz trouz ha moged, ha nijal a reas a-zioc'h an toennou. An holl dud a oa deuet er-maez da welout. Ifig ha Lom a youc'he gant ar blijadur. Bet e oant gwechall e beg tour an iliz, hogen, bremañ, ez en em gavent uhel, uhel-meurbet a-us d'an tiez ! An dud, en traoñ, a oa bihan, bihan evel logod.

An 'Ao. Skañvig en doa enaouet e gorn butun hag a denne moged evel eur siminal. Fouge a oa ennañ, na petra 'ta ! Hep dale, e voe lakaet penn war an dremmwel, en hent war-du ar broiou pell.

— Tad, eme Ifig, a oa azezet a-dreñv, da belec'h emamp o vont ?

— Te a welo, va mab, eme an 'Ao. Skañvig. Gortoz hag e weli.

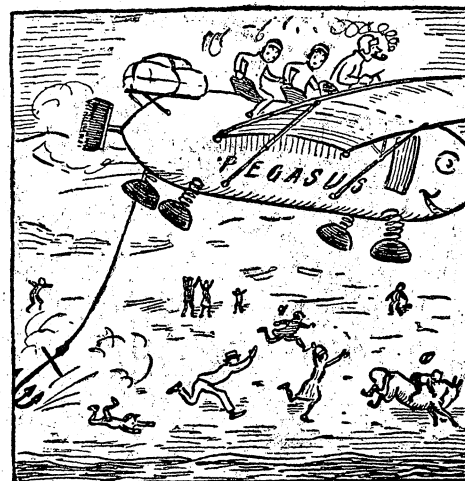

Tremen a reas hon nijerien a-zioc'h tachennou, foenneier, tosennou, koadou, keriadenou, hag ivez a-zioc'h eur gêr vras.

— Rotterdam, eme an Ao. Skañvig d'an daou grennard.

Gwelout a rejont an daou bikol pont war ar Maas, tour koz teo eun iliz, an hentou-houarn a ya dre borz brudet Holland, ha meur a dra all.

— Na brao eo ar bed, pa vez gwelet a-bell, eme an Ao. Skañvig.

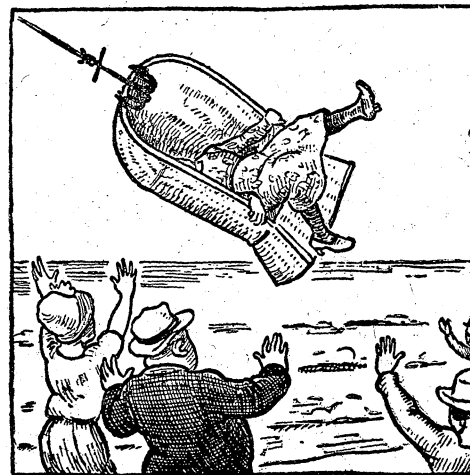
Ar Pegasus a droas war-du ar gwalarn, a nijas a-us da bradou, gwaziu-dour, milinou, hag a zegouezas e Scheveningen, e-tal ar mor.

— Deomp da zebri eun tamm bennak aze war an aod gwenn, eme an Ao. Skañvig. Goude ez aimp da Vro-Saoz.

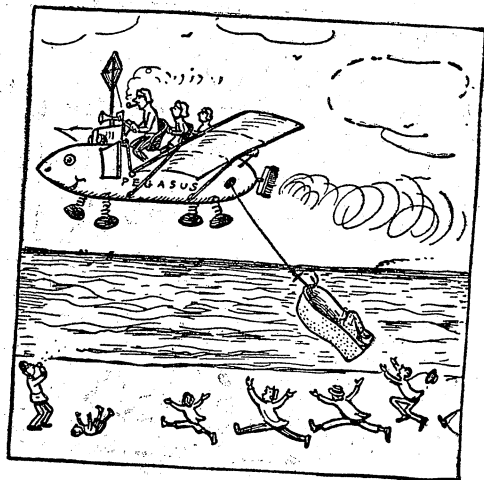
Teurel a reas an eor. Hemañ, avat, ne gave dalc'h ebet en traez blot, hag ar Pegasus, kaset gant an avel, a stleje an eor war e lerc'h, o lakaat an dud da dec'hout, ha gant strafuilh.

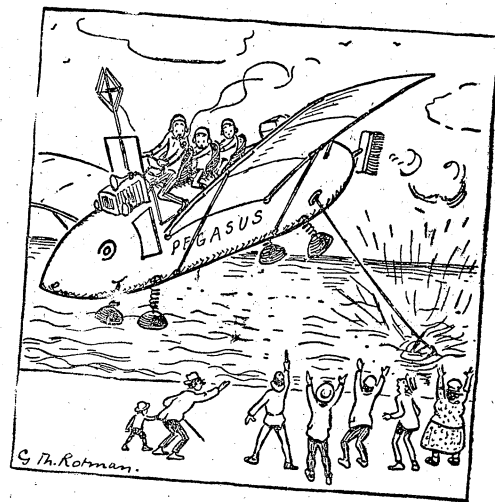
Diskennet e oa Pegasus izel, izel a-us d'an aod. D'an ampoent, edo an Ao. Lochore azezet en e gador-deltekek e broenn, o lenn eul levr dudius. Dirazañ, en eur gador-deltekek heñvel ouz e hini, e verc'h a rae kousk ae. Luskellet m'edont ouspenn gant tonigenn ar mor, an aotrou hag an dimezell Lochore ne glevont na ne welent siseurt.

Pa grogas trumm eor ar Pegasus e kador an dimezell Lochore ! Setu houmañ dibradet, kador hag all, evel eur blouzenn. Ar plac'h yaouank paour, dihunet kerkent, a stagas da grial forz he buhez ha da zifreta. Safron ar c'heflusker, avat, ha cholori ar mor a vire ouz an Ao. Skañvig da glevout galvou truezus an dimezell Lochore.

Gwasoc'h a se, an Ao. Skañvig, pa voe anat d'ezañ n'oa ket evit douara eno, a savas adarre evit klask eun dachenn dereatoc'h. Ar gouronkerien, pennfollet, a rede, a zispac'he, a youc'he. Eur gward-kêr a c'houeze en e c'houitell, ken na oa deuet ruz diskouarn hag all. Da sutal ! An Ao. Skañvig ne gleva netra hag a gendalc'he da drei.

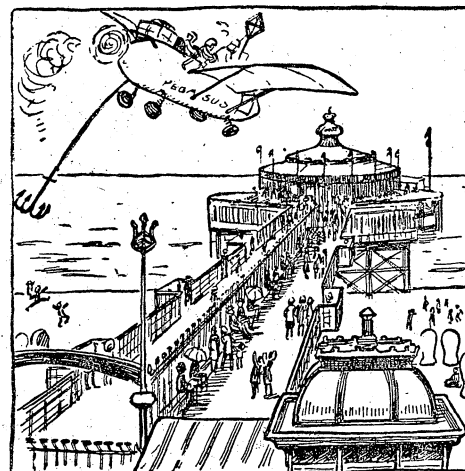
Ar gward-kêr, neuze, a dennas tennou revolver da laez, hag a sachas, en doare-se, evez an nijerien.

— Diskennit, en ano al lezenn ! pe e rin bruzou ganeoc'h ! a youc'has paotr an urz.

An Ao. Skañvig, mantret, a droe hag a zistroe e stur evit gallout chom a-sav. Diskenn a reas, eur wech c'hoaz, ken izel, ma soubas en dour-mor ar gador hag an dimezell Lochore.

Sailha a reas an holl war gorden an eor, ha da sach, ma ouient ober, evit tenna ar gador hag an dimezell war an aod. Semplet e oa an dimezell Lo-chore. E-pad m'edod war he zro, ar gward-kêr en doa tennet e gaier, hag e oa o vont da ober eur skrid-kastiz d'ar paour kaez Ao. Skañvig.

Hemañ, avat, a reas ar bouzar hag an dall.

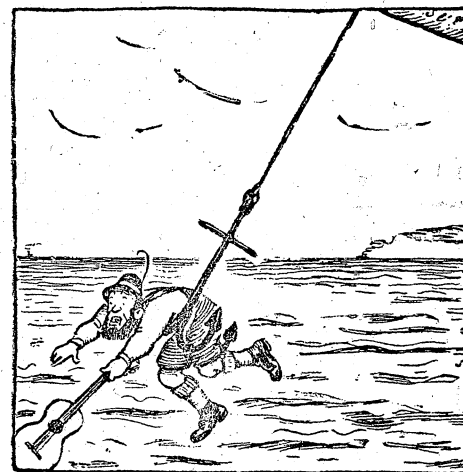
— Tra, tra ! emezañ, dispignet em eus arc'hant a-walc'h gant va nijerez; ne fell ket d'in koll va gwenneien e mizou all !

Hag e roas tiz d'an nijerez evit tec'hout. Ken buan edo tec'het, zoken, m'en doa disoñjet sevel an eor. An tamm tra divalo-se a gendalc'has da vrañsellat dindan ar Pegasus.

Dirak an ti-debri, e penn ar chaoser-bali, edo eur c'haner alaman, en e sav war eun daol, o kana gant e gitar. An Ao. Emil Pabor an hini oa; deuet e oa diouz e vro c'henidik da gana en doa hiraez d'ezi. Eun dudi hag eun drugar e oa e glevout o tistaga gant eur vouez o krena :

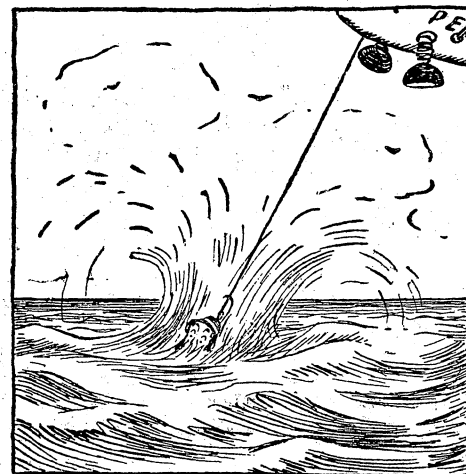
*Na karout a rafen distrei da di va mamm,
Hag adkavout va zud, e bro va zad...*

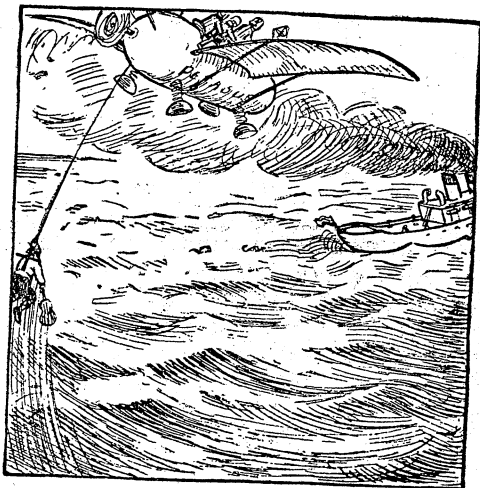
N'oa ket ar sonenn gaer-se pignet gwall-uhel en oabl glas tommheoliet, pa 'n em gavas ar c'haner diframmet diwar an daol, hag o sevel, heñ ivez, davet an neñv. Skourret e oa bet, brao-bras, gant skilfou an eor, ha, bremañ, e tifrete an den paour a-zioc'h ar mor garo. N'oa ket en e vutun, a-dra-sur, hag, ouspenn, n'eo ket war-du e « vro » ez ae ar Pegasus, war an tu all, ne lavaran ket.

Pabor, avat, ne golle ket buan e skiant. Azeza a reas, ar gwelloc'hika ma c'hellas, war an eor, hag en em staga start gant e vrikolou. Drant evel eun eostig, e laoskas eur ganaouenn, hag he divije plijet da skouarn an Ao. Skañvig, ma ne vije ket bet hemañ bouzaret gant an trouz.

Ar c'haner paour, evelato, a oa divalo e stad. Pignat ha diskenn a rae ar Pegasus, diouz ma troe e penn ar sturier, ha soubet e veze Pabor, eur wech an amzer, en dour-mor. Nemet, gwechou all, p'en em gave uhel, e wele pell, pell en-dro d'ezañ, hag e lonke aer vat kement ha ma kare.

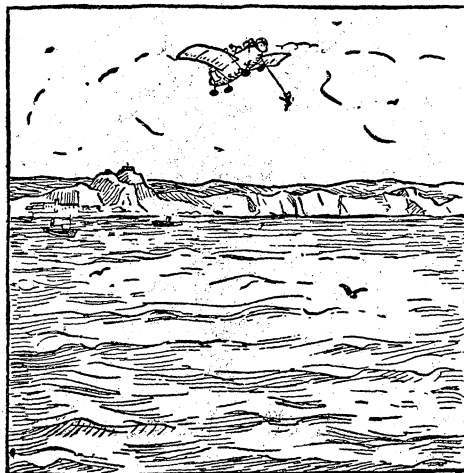
A-benn eur pennad, ez en em gavjont gant eul lestr oc'h ober hent evelto etrezek Bro-Saoz, hag o teurel moged du dre e siminalou.

— Deomp, va bugale, eme an Ao. Skañvig, da saludi al lestr !

Hag ar Pegasus o trei diwar e hent evit mont da ober e loen faro a-zioc'h ar vag.

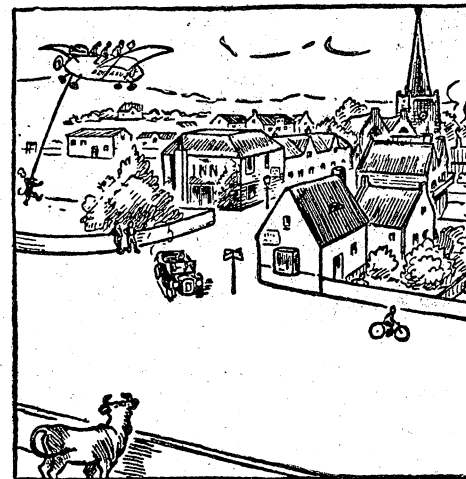
Youc'hal a rae ar vartoloded: « Hurra! hurra! » An Ao. Pabor, avat, a oa nec'het an tamm anezañ, ha ne youc'he ket: « Hurra! » Gleb-par-teil edo, ha, bremañ, e vrañselle e-barz ar moged a save puilh diouz ar siminalou. Tud al lestr, sebezet-mik, e gemeras evit eur spontailh. Suilhet evel eun an-duilhenn, heñvel e oa ouz eur morian.

Eun nebeut euriou goude, e teuas a-wel tevennou Bro-Saoz.

— Sellit ! a youc'has an Ao. Skañvig, setu kerreg kleiz gwenn Dover, o lugerni en heol !

Nijal a rejont a-zioc'h an torgennou glas koant, hag e tostajont ouz eur voure'hig saoz. Lammat a rae kalon an Ao. Pabor : c'hoant bras en doa da ziskenn.

Lonket en doa dour sall, ken na oa tanet e c'hourlanchenn, ha mall a oa gantañ eva eur mell banne limonadez. Sellout a reas, gant daoulagad dispourbellet, ouz unan eus tiez kenta ar voure'h, a oa skrivet warnañ, gant lizerennou teo: « Inn », da lavarout eo: « Ostaleri. »

Nemet ar Pegasus, 'm eus aon, n'en doa c'hoant ebet douara. Kendalc'h a rae da vont. An Ao. Pabor, neuze, ne varc'hata ket.

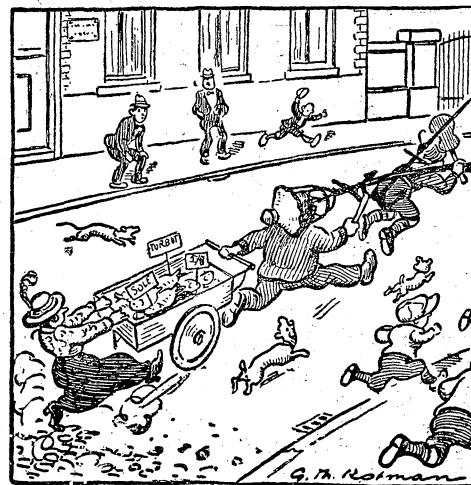
— Bremañ pe viken ! emezañ, hag e grogas a dro-vriad en eur gleuzeur-straed. Eor ar Pegasus a grogas ivez er gleuzeur-straed, hag houmañ a blegas dindan ar bec'h, evel eur gorzenn.

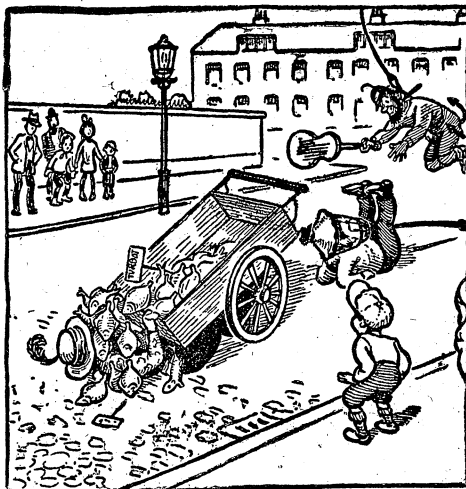
... Hop ! Sammet e voe diwar an douar. Verywell, marc'hadour pebr, holen, butun ha mezer, a oa, dres d'ar mare, oc'h aveli e benn war dreuz e zor. Pa welas ar gleuzeur-straed o vont kuit ez eas e wad da zour, gant ar soñj e c'helle beza laeret eun dra bennak diwar roue Bro-Saoz. Verywell a zilammas hag a grogas enni ivez.

Bras a-walc'h e oa ar Pegasus da herzel ouz ar samm, kreñv a-walc'h, ne lavaran ket. Chom a reas a-sav. Koueza a reas, eta, holl bouez ar gleuzeur-straed war ziskoaz Verywell. Hemañ, kennebeut, ne voe ket kreñv a-walc'h da herzel. Diskregi a reas, hag ar gleuzeur-straed a yeas da skei eun diael a daol ouz penn... ar gward-kêr Tommy Johnned.

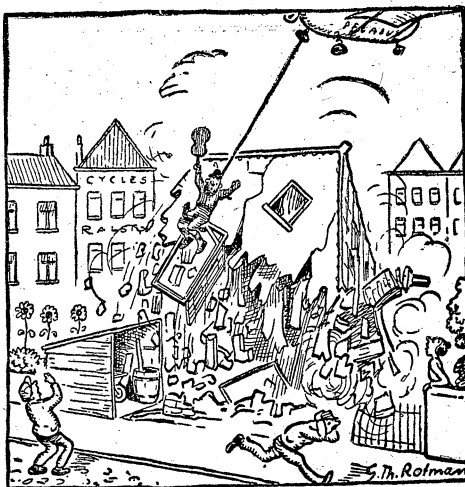
Terri a reas gwerennou ar gleuzeur-straed war dokarn ar gward-kêr, hag e benn a sankas el le-tern. E keit-se, e oa aet kuit adarre ar Pegasus. Pa ne ziskroge nag ar Pabor nag an eor, ar paour kaez Tommy a voe sachet ganto, hag a rankas redek ar muia ma c'hellas, gant aon beza dic'hou-zouget. En eur vont e-biou, e kasas d'e heul karr bihan eur varc'hadourez pesked. Ar vaouez a hopas: « Harz al laer! » hag a stagas da redek ivez.

En eun taol trumm, e tistagas al letern. Ploum...!
A! va Doue! Tommy a gouezas war e benn a-dreñv.
Ar vare'hadourez pesked a ruilhas dindan he c'harr
bihan, hag ar pesked, yen ha libous, a zizac'has
war he dremm. Skrija a reas ar vaouez paour pa
santas lostouigou ar garliz hag ar brizili oc'h ober
allazig d'ezi en he gouzoug.

Ar Pegasus, avat, n'oa ket echu gant e droiou
fall. An eor, skañvaet diouz samm ar gleuzeur-
straed, Verywell, ar gward-kêr Tommy, ar var-
c'hadourez pesked hag he c'harr bihan, a savas, a
savas, hag a yeas da skei dres e-kreiz prenestr an
Ao. Botez-rez, marc'hadour boteier-ler. Ar gwer a
dorras gant cholori, hag...

... an ti a gouezas en e boull gant trouz ar gu-
run! Marteze e oa eun tammig ti a netra, hag aet
koz a-walc'h. Ar pezh a zo sur eo e tizac'has hag e
reas eur bern atredou. Ne chomas en he sav nemet
eur voger.

Pa dec'has ar boultrenn raz gant an avel, e voe
gwelet an Ao. Botez-rez hag e bried, azezet ouz
taol, sabatuet-krenn ha spontet-maro, o tispour-
bella ouz an dismantr. An darvoud a oa degouezet,
hep kas eus e gelou, ha n'en doa ket bet amzer
zoken an Ao. Botez-rez da zispega diouz ar gaze-
tenn edo o lenn.

An Ao. Emil Pabor en em skrabe hag en em darlaske, rak bloñset mat e oa bet. Ar Pegasus, heñ, dichal-kaer eus an droug a rae — pa ne ouie ket! — a nije davet London. Hep dale, en em gavas a-zioc'h kêrbenn bro ar Saozon.

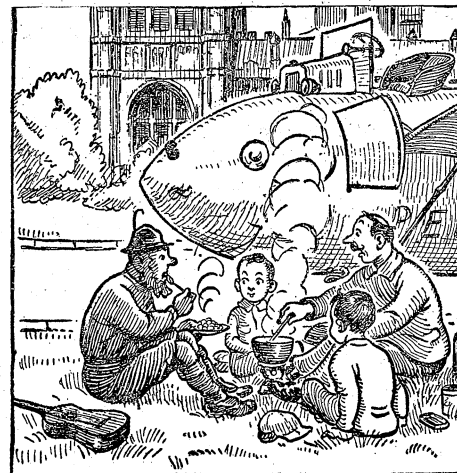
Na pebez kêr vras! Tiez, tiez dre-holl! hag atao tiez, keit ha ma c'helled tizout gant ar sell! Gwelout a rejont dindano Iliz-Veur Sant-Paol, hag ar stêr Taouez, o skedi etre pontou niverus.

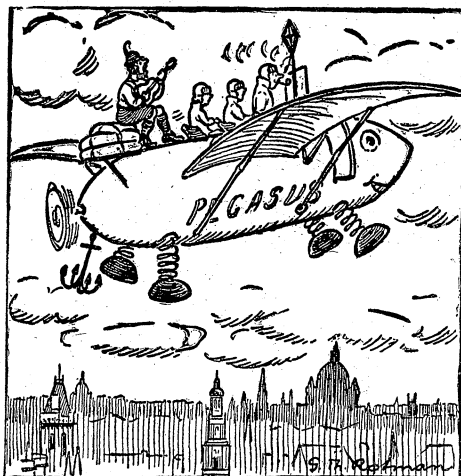
En diwez, ez en em gavas eun dachenn dereat da zouara. Ar Pegasus a nijas izel adarre. Gwaz a se evit Emil baour. Stlapet e voe, gwech ouz eur siminal, ha kerkent goude, ouz eur prenestr — ma torre ar gwer adarre! — Gwechou all, e veze ruzet war vein an hent bras, pe lakaet da gaout... hillig war spern ar c'hleuziou.

Neuze, e tiskennas ar Pegasus flourik-flour war ar geot, dirak Palez ar Gannaded, end-eeun. Digor e chomas genou an Ao. Skañvig hag an daou baotr, pa weljont ar Pabor reuzeudik, stag ouz an eor, ha leiz e gorf a bouldrenn, a huzil, a grabisaden-nou, a vosou hag a vloñsou. An Ao. Pabor a oa eur sac'had droug ennañ, hogen sioulaat a reas buan, pa voe pedet da zebri gant an nijerien, ha touet d'ezañ e vije kaset en-dro da 'Alamagn.

— Mat an traou, neuze, eme Emil. Azeza a rejont o-fevar war al leton blot, ha koaniet a voe kalonek gant piz bihan astommet ha sardin hili-ruz. D'an noz, ez eas an Ao. Emil d'en em walc'hi er stêr Taouez. Goude-se, ez eas an holl da c'hour-vez da gousket dindan heol ar bleizi, gant geot da liñseriou ha peb a yaen da bennwele.

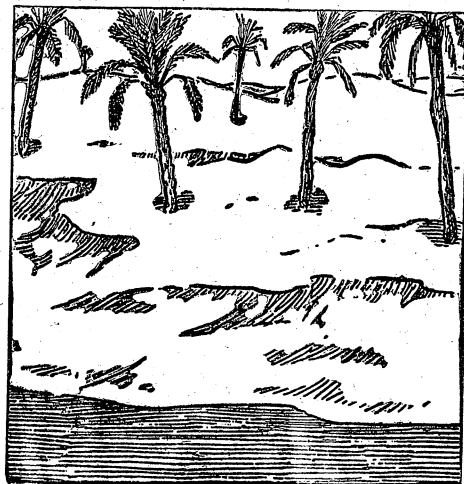
A-bred d'ar mintin, e voe ar pevar abostol war vale. An Ao. Skañvig a lavaras:

— Kenavo, Bro-Saoz! Emaomp o vont da Alamagn !

Lakaet a voe an Ao. Emil Pabor war an adreñv gant ar pakadou: « Amañ emañ barrek! » emezañ. Ken laouen edo o tistrei d'e vro ma kemeras e gitar, hag e stagas da gana evel eur pabor ma oa.

An distro, avat, a droas da fall. Tarza a reas eun arne ruz, gant glao, ha kurun, hag avel ha luc'hed, e-kreiz Mor an Hanternoz. Kaer a voe ober evit chom war an hent eeun, ar Pegasus, e-lec'h senti ouz ar stur, a yeas a denn-askell war-du broiou an Traoù.

Me a lavar d'eoc'h e skoe kalon an Ao. Skañvig ken kreñv hag e geflusker.

En diwez, e teuas eur sklaeraenn; tevel a reas an arne, tec'hout a reas ar c'houmoul, hag an nijerien a welas dindano eur gompezenn gras, goloet a draez, gant eur balmezenn c'hlas bennak amañ hag a-hont.

— 'M eus aon ez eo Afrika! eme an Ao. Skañvig, pe, marteze, eun enezenn didud.

Ar Pegasus a ziskennas war an traez. Mont a reas an Ao. Skañvig, gant Lom hag Ifig, da welout penaos e oa kont gant ar vro. Ar c'haner Emil a chomas da ziwall ar marc'h-nijer.

— Satordallik! Poaza a ra heol Afrika! a huanadas an tri faotr. Diwiska a rejont o dilhad nijerien, hag ober peb a dog gant o mouchouer.

— Sell 'ta du-hont! eme Lom, setu eun dorgenn!

An dorgenn, eun durumellig kentoc'h, a oa e disheol — ma c'heller lavarout, — diou wezenn koko.

— An dra-mañ a zo, hep mar, eur bern taouarc'h, eme an Ao. Skañvig, pa voent azezet war an durumellad... douar gwak.

A-hend-all, gwelloc'h e kavent beza azezet eno eget war an traez tomm-bero-ruz. Ifig a gouskas dioustu. An Ao. Skañvig a vije bet en e vutun ivez m'en dije gallet souba e vuzellou e dour fresk eur graoñenn koko. Nemet, e gwirionez, re uhel e oa ar c'hraoñ e beg ar gwez!

Bœum! del da graoñenn! ev bremañ..! Eur mell frouezenn, re azo emichañs, a oa kouezet, diwar lein eur wezenn, dres war benn an Ao. Skañvig.

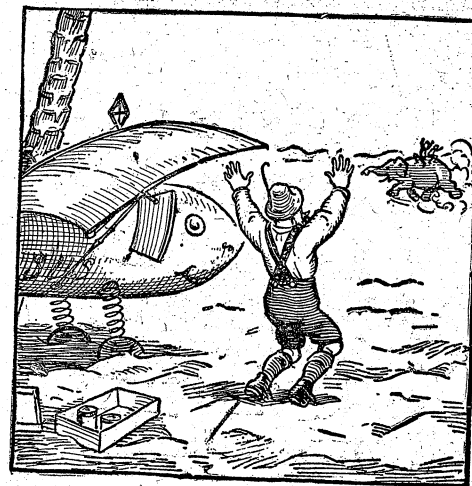
— O! evelato! a youc'has an Ao. Skañvig, feuket ha strafuilhet, war eun dro, hag o tispac'ha treid ha daouarn. Met... met... petra a c'hoarvez?

An dorgennig, evel ma vije bet hejet gant eur c'hren-douar, he doa graet eul lamm trumm, a oa savet hag... a rede kuit !

An dorgenn a oa eun olifant, dihunet gant an Ao. Skañvig, p'edo en e wella kousk ae.

Koueza a reas Ifig war an traez. Lom, avat, hag an Ao. Skañvig a dec'he d'ar piltrot war gein al loen bras-spontus.

Edo an Ao. Pabor, azezet en e blijadur dindan askell ar Pegasus. Ma voe sabatuet krenn, pa welas o vont e-biou, ha tiz warno, an olifant hag hon daou aotrou.

— Chom aze! ho! ho!

An olifant, na petra 'ta! na ne glevas na ne sentas.

— Ma n'eo ket eur vez, a leñvas ar c'haner, lezel eur paour kaez den e-unan e-kreiz ar gouelec'h !

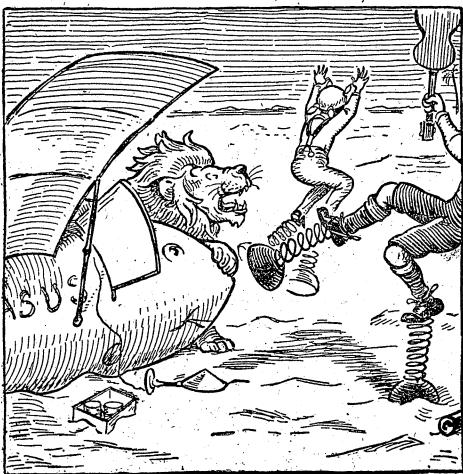
E-pad m'edo o vâga soñjou du, e tegouezas Ifig, o ruza e dreid, o ouela, hag o rufia. Displega a reas d'an Ao. Pabor an darvoud en e hed.

Diskenn a reas an abardaez. Kollet o daou, e doun eur vro-ouez, azeza a rejont tostik-tost an eil ouz egile, hag an Ao. Pabor a lakaas ar skingom-zerez da vont en-dro. Selaou a rejont gant melkoni an toniou hag ar soniou a zeue daveto, a-dreuz an oabl, eus ar broiou pella.

Setu, avat, eun diskan. Eur youc'hadenn spou-ronus a dorras peoc'h an noz.

— Al leoned! a c'harmas Emil. Hogen, ne gollas ket e benn. Ne voe ket pell o tivañsa treid-war-winterell ar Pegasus, hag ouz o staga dindan e votouler. Ifig a reas eveltañ. Poent e oa! Rak...

... diouz a-dreñv ar Pegasus, e sailhas eur pikol leon gouez. Ifig hag Emil a reas eur pezh lamm gant ar spont, eul lamm bras souezus, en abeg d'o botou-war-winterell, hag a yeas evel-se diwar-dro skilfou roue an anevaled.

Eun, estlamm e oa gwelout an daou baotr oc'h ober o lammou — evel laboused, end-eeun! — ha tec'hout ma ouient ober! Ha pa ziskenne unan, e pigne egile d'an nec'h. Al leon, avat, en doa pevar fao, hag a c'houneze warno. Trenka a rae ar geussteurenn.

Emil a gleve dija e eskern a traska e geol al leon, pa reas eun taol-ijin. Kemer a reas e gitar, hag e krogas da gana, flourik da genta, kreñvoc'h-kreñv goude, gant eur vouez dudius:

A ! n'am eus droug ebet ouzit,

Droug ebet ne rin d'il.

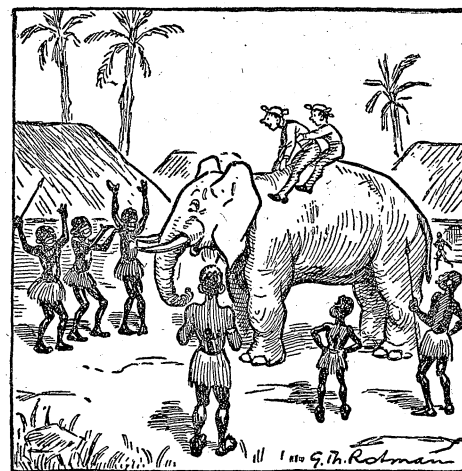
Kana a rae ken kalonek, ken c'houek a sklintine kerdin e gitar, ma chomas al leon en e sav-sounn, bamet ha doñvaet, ha ma redas daelou puilh diouz e zaoulad. Teneraet e galon, va bugale vat!

Hogen, setu ar gwas. Ken brao ha ken kreñv e oa mouez an Ao. Pabor, ma voe klevet gant holl leoned ar gouelec'h. Deredek a rejont a bep tu evit kaout o lod kanaouennou. Darbet a voe da Lom **sempla** gant ar spont; krena a rae war e winterel-lou. Neuze, evit en em galonekaat, e stagas da gana gant an Ao. Emil. Hag holl leoned ar gouelec'h a ouele dourek gant an deneridigez.

N'oant ket evit chom eno da viken; n'oant ket, kennebeut, evit paouez da gana, rak al leoned o dije graet o stal d'ezo, ha buan. Neuze, hep ehana da gana, ez eas Emil ha Lom en hent, a lammou bras, gant, war o seuliou, an holl leoned dizrouk, ha d'ant, ha sentus evel toradou chas bihan.

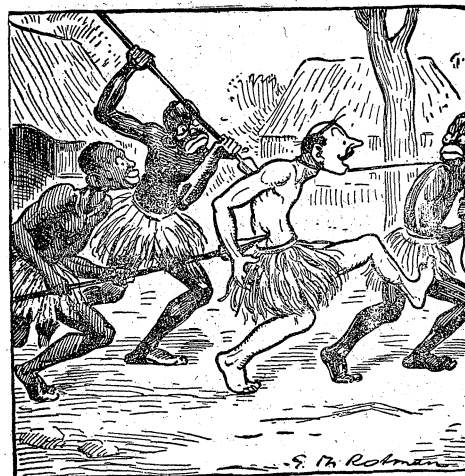
Lezomp Emil hag Ifig gant o lammou hag o leoned, ha gwelomp da belec'h eo aet an Ao. Skañvig ha Lom, war gein an olifant. An olifant a oa Fri-Tougn e ano, ha n'oa den all e berc'henn nemet Jibi-Doulig, roue Dudupok. Fri-Tougn, laouenran, a oa redet war-eeun da Ziouerazour, kêrbenn ar rouantelez. E c'hellit kredi e voe graet d'ezañ eun degemer eus an dibab.

Kaset a voe raktal an daou brizoniad dirak ar roue. E Veurded Jibi-Doulig a vouse'hoarzas d'ezo leiz e c'henou, hag a lavaras:

— Arrouâ! chouia! barka!

An Ao. Skañvig ha Lom n'ententent grik ebet e yez ar vorianed. Hogen, ne c'hortozent netra vat diouz sellou lontek ar roue. Tremen a rae e zaou zourn war e gof, hag e deod war e vuzell, en eun doare divalo... Brrr..!

Ar roue a savas e zourn. Lom a voe tapet, liammet ha sammet kuit. Re dreut e oa, moarvat, ha kaset a voe da larda. An Ao. Skañvig, heñ, a voe tennet e zilhad digantañ ha gwisket d'ezañ eur vrozic e deliou palmez, heñvel ouz hini ar vorianed. Nasket e voe dre e c'houzoug, ha sachet ermaez a daoliou goaf en e gostezennou, evel eun ejen.

Sachet ha bountet evel-se, en em gavas hep dale e-kreiz al leur-gêr. Prientet e oa bet eno eur pezh ardivink: eur mell pod-houarn a-ispilh ouz tri feul. Ar pod-houarn a oa leun a zour. Rankout a reas an Ao. Skañvig pignat e-barz. Ar re zu a enaouas tan bras dindan ar pod. Ya! bugale baour! redont o vont da boaza an Ao. Skañvig, evit hen debri...

Hor mignon reuzeudik n'en doa mui a fiziañs nemet en eur burzud a-berz an Aotrou Doue.

Pa oa an dour o vont da virvi, avat, setu ma skrijas kêr gant eur youc'hadenn.

— Al leoned ! al leoned !

Ar vorianed gouez a dec'has a bep tu. Gwir e oa: edo an Ao Emil hag Ifig o tegouezout, gant an holl leoned war o lerc'h, ha dres d'an ampoent evit savetei an Ao. Skañvig. Ne chomas ket hemañ da yari er pod, kredit start.

Leñva a reas an tri nijer gant al levenez oc'h en em gavout yac'h ha dibistik, goude beza bet ken ankeniet. E keit-se, e c'hoarie al leoned mont war-lerc'h an dud du.

An Ao. Skañvig a vriate e vab war e vruched hag a starde kalonek dourn an Ao. Pabor, pa vesteodas en eur ziskouez lochenn ar roue:

— Aze..! el lochenn vras... Lom!

Kerkent, e tennas Emil eur son eus e gitar. Al leoned a zeredas.

— Bec'h d'ezi ! a-raok ! a hopas Emil, da loch ar roue !

Ar roue Jibi-Doulig a oa mil-bell e soñj diouz an darvoud a dostae. Gwisket en doa dilhad an Ao. Skañvig. Azezet war e gador-roue, e selaoue, reut gant al lorc'h, meuleudiou an dud e karg hag e amezeien.

Pa darzas ar youc'hadennoù fuloret, ha tri pe bevar leon euzus o sailha en ti !

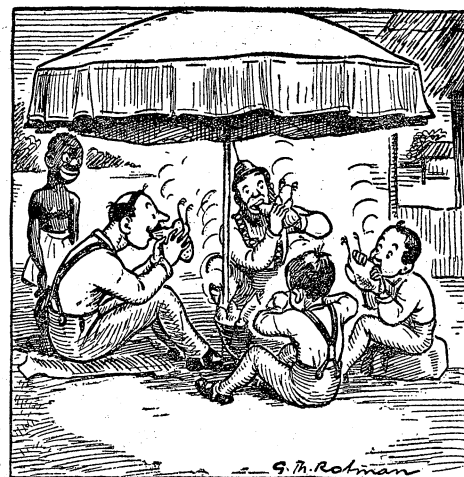
A, tudou ! m'ho pije gwelet penn Jibi-Doulig paour ! Sevel a reas-sounn diwar e gador, ha, d'an daoulamm, e tifretas etrezek ar gouelec'h, gant Emil hag al leoned war e roudou. Dispar edo ar roue da redek. Kaer en devoe, avat, al leoned a redas buanoc'h egetañ, hag e sankas unan anezo e skilfou e traoñ e vragou.

E keit-se e oa bet kavet Lom gant an Ao. Skañvig. Staget e oa ar c'hrennard paour en eur c'hogn ouz eur peul gant chadennou teo kadranaset. A drugarez Doue, edo an alc'houez a-ispilh ouz ar speurenn e-kichen an nor. An Ao. Skañvig, hep koll amzer, a zichadennas ar prizoniad bihan. Mall bras e oa : aet edo skuiz-mar, ha ne rae nemet krena.

Hag E Veurded Jibi-Doulig? Lazet, drailhet, debret, emichañs. A gred d'eoc'h? An Ao. Emil a oa eun den e galon dener. Truez en devoe ouz ar roue diskaret hag e roas urz d'al leoned da ziskregi dioutañ. Al leoned a sentas, en eur finvlostal. Emil, evit siella ar peoc'h, a vac'has gant e gitar war fri du ar roue. Hag an holl, stad enno, a zeuas war o c'hiz da Ziouerazour.

Jibi-Doulig a dride kement an tamm anezañ gant ar joa d'e vuhez, ma pokas d'an holl dud. Rei a reas en-dro e zilhadr d'an Ao. Skañvig, hag e tiskouezas e c'henou, en eur lavarout:

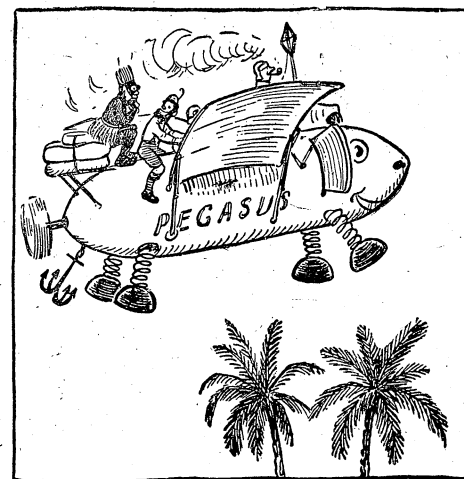
— Oi ! skrign, skrañgn, skroñgn ! hagn, hagn ! ar pezh a dalveze: Me ho ped da goania ganin.

Lakaet e voe e-tal dor al loch eur pikol kaoter, leun a yer rostet. An holl gwitibunan, hep loa na fourchettez, a sankas o dent er c'hig, hervez giz morianed Dudupok.

Goude koan, an aotrounez a voe kaset gant eur mevel du leun a zoujañs betek korn ar bern plouz, da gousket.

A-bred d'ar mintin, antronoz, e voe sternet an olifant Fri-Toughn, da lavarout eo e voe staget treid ar Pegasus ouz e lost. An Ao. Skañvig, an Ao. Emil hag an daou grennard a grapas war e gein, ha kuit: « Hu! hu! » d'ar gonelec'h da glask ar Pegasus. E Veurded Jibi-Doulig a zeue da heul, a c'haoliad war e struskañval Pluñv-Rodellek, hag al leoned ivez, o kerzout daou ha daou, evel tud an eured.

A-benn eur penn-devez hent a-dreuz ar gouelec'h, ez errujont e-tal ar Pegasus. Lakaet e voe d'ezañ en-dro e dreid-war-winterell, ober a reas teuf-teuf eur wech c'hoaz, hag e tibradas gant ar gompagnunez, dirak sellou sabatuet-mik al leoned. Ar roue Jibi-Doulig a voe lakaet, ar wech-mañ, war ar pakadou. Fri-Toughn ha Pluñv-Rodellek a zistroas, prim hag herrus, da Ziouerazour.

Diskenn a reas ar Pegasus e Diouerazour, dirak palez ar roue du. An Ao. Skañvig a roas neuze eun tammig ker'h d'e varc'h, pe, ma kavit gwelloc'h, eur bidonad eoul bennak. Lavarout a reas, en eur skrabat e benn:

— He! he! ret eo arboelli!

Ne chome mui nemet daou vidonad eoul-benzin, hag e oa c'hoaz ar Mor Kreizdouarel da dreiza!

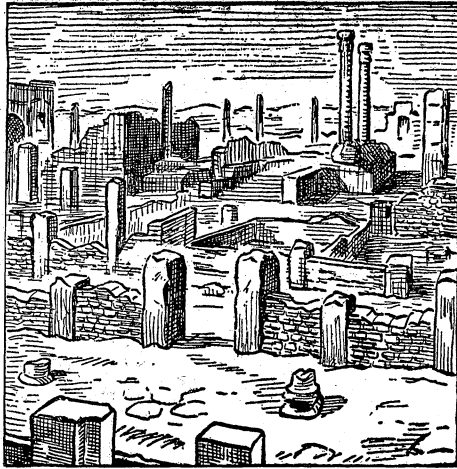
Lavaret e voe kenavo an distro d'ar re zu, hag ar Pegasus, stiguet e ziuaskell, a sailhas eeun davet an Hanternoz.

N'oa ket ar vro dudies dreist. Traez, traez, traez atao! Eur wech bennak, e weljont eun heuliad kañvaled o kerzout goustad dindano. Goude, e teuas ar gouelec'h da veza torgennek. Pelloc'h, e voe meneziou en dremmwel, ha Lom a hopas:

— Oi! eur gêr!

Ya! edo ar Pegasus o tostaat ouz eur gêr. Na pebez kêr iskis, avat!

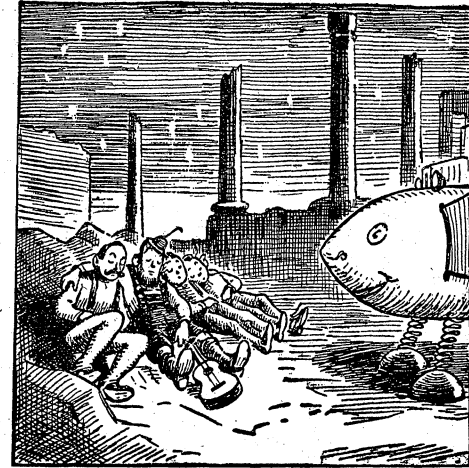

Plava a rejont a-us d'ar gêr, ha ne weljont nemet mogerious freuzet, postou torret, hag atredou. Na ki, na kaz, avat, nag eun ene, neblec'h.

— N'oan ket faziet, eme an Ao. Skañvig, — desket mat e oa hor mignon. — Emaomp dirak dismantrou roman.

Displega a reas penaos o doa ar Romaned gwechall gounezet broiou niverus. Deuet e oant zoken betek gouelec'hioù Afrika, ha savet o doa eno kêrioù hag azeuldiou.

— Ar gêr-mañ he deus d'an nebeuta 2.000 vloaz, emezañ.

O veza m'edo erru tost an abardaez, hor pevar aotrou a gavas grad tremen an noz er gêr varo-se. Diskenn a reas ar Pegasus, ha graet e voe ar geussteurenn war eun durumellig, ouz harp unan eus ar mogerious koz-douar. Kerkent goude, en noz didrouz, e nije davet oabl Afrika, kanaouenn sklintin ar pevar c'housker o roc'hal e peoc'h o ene.

Dihunet e voent, da c'houlou-deiz, gant eun trouz bennak. Eun Arab a oa dirazo, gant e zivrec'h kroaziet war e vruched, hag oc'h ober stouigou hegarat.

— Salam Aleikoum! emezañ war an ton bras.

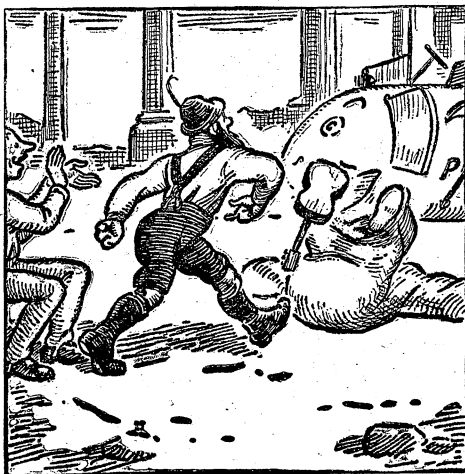
— Doue ho pinnigo, va den mat! a respontas an Ao. Skañvig. Plijadur a ra d'in ober anaoudegez ganeoc'h.

— Do you speak English? a gendalc'has egile.

— Evel just! eme an Ao. Skañvig. Hag, e gwirionez, pa oa er skol, o veza ma taole evez, e teske mat pep tra, ha zoken yezou ar poblou estren. Setu ma savas marvailh bras etrezañ ha Sidi-ben-Biko — ano an Arab a oa hennez. — Gouzout a rejont gant Sidi edont d'an ampoent e kêr goz Timgad.

Ar gwasas a zo, p'edo Sidi-ben-Biko o vont lar-koc'h, e lakaas e droad war gitar an Ao. Emil. Ar c'hitar a reas d'ezañ eur votez a c'hiz nevez, met..

... an Ao. Emil a ginnigas tarza diwar eun bomm kounnar ha glae'har. E gitar a oa an hanter wella eus e vuhez.

— Del! Salam Aleikoun ar foeltr!

Hag an taol kerkent hag ar gomz... eur pezh taol-dourn e kreiz dremm kazugel Sidi-ben-Biko. Ma reas hemañ toutig-penn war an traez.

— Brao! brao! eme an Ao. Skañvig, en eur stlaka e zaou zourn.

Sidi-ben-Biko, avat, n'oa ket ganet skuiz. Lammet en deus war e zaoulin, ha tennet daou mell revolver diouz e c'hodellou. Youc'hal a rae:

— Ho tivrec'h d'al laez! Ho kwenneien pe ho puhez! Roit d'in ho kwenneien!

Petra ho pije graet nemet sevel uhel ho tivrec'h? Ar pevar nijer a reas evel-se, ha buan, ha liou krampouez Kemper war o beg, ouspenn.

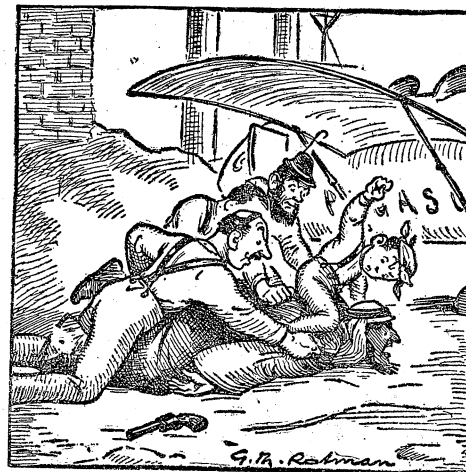

Emil, avat, a zrailhe ivez eun tamm saozneg bennak:

— Hor gwelneien? emezañ d'an Arab. A-hont emaint, er pakadou, war lost hon nijerez. Aour ha diamantou o tont war-eeun diouz an Transvaal!

Gaou a lavare Emil. An Arab, avat, hep soñjal hiroc'h, a redas war-du ar pakadou.

Ar pevar nijer, goustad, gand eur bale louarn, a ruzas war e lerc'h, ha...

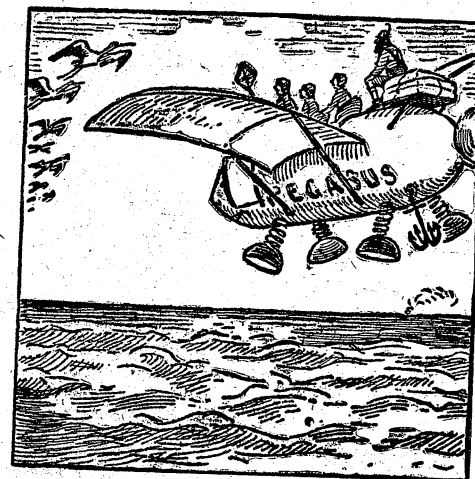
... pa n'oa ket war evez, a lammas o fevar war e gein. An Arab, tapet droch, a gouezas penn-da-benn e gorf, a durias an traez gant e fri, hag a ziskrogas diouz e revolveriou. Eun tenn a oa aet, koulskoude, d'en em goll... e bro ar c'houmoul, lec'h ne reas ket nemeur a zroug.

Sidi-ben-Biko en doa kavet e vistri. Liammet e voe, treid ha daouarn, gant kerdin kemeret er Pegasus.

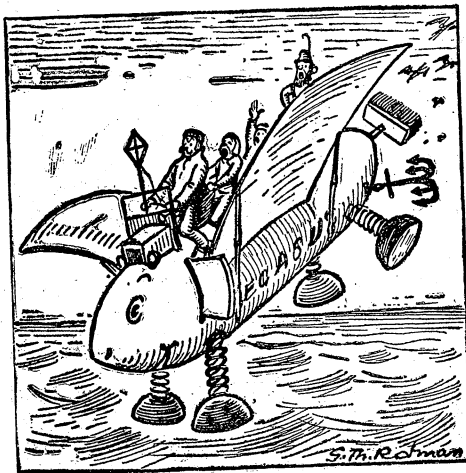
Staget e voe goude-se ouz unan eus ar peulioù roman, hep doujañs na truez ouz e youc'hadennou kounnaret. Pa voe peurechu al labour, ar pevar c'hanfard a azezas da zijuni en o flijadur, dindan sellou an Arab, o trei, o tistrei, hag o tarlaskat evit en em ziliamma.

Eun hanter-eur goude, e save en-dro ar marc'h-askellek, hag e steuzie e dremmwel an Hanternoz, hep beza lavaret kenavo zoken da Sidi-ben-Biko.

A-benn nijal eun nebeut eurioù, e voe ar Pegasus a-zioc'h ar Mor Kreizdouarel. A-daol-trumm, ez eas e-biou d'ezo eur bagad c'houiboned. Nijal a raent war-du broioù an traoñ.

— Mont a raint pelloc'h egedomp, eme an Ao. Skañvig. Peurliesa, ez eont tre betek Traoñ Afrika. Souezet oun, evelato, ouz o gwelout amañ...

— Boazet int da ober an dro dre Jibraltar pe dre Reter ar Mor Kreizdouarel, o tremen dre vro Siria, ha tizout Afrika, goude.

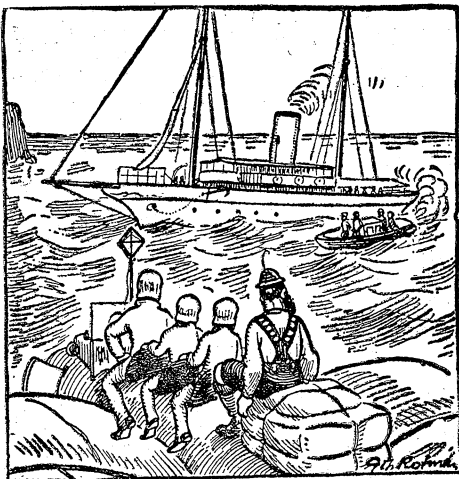
Hogen, n'oa ket distaget mat ar ger « Afrika », ma ehanas keflusker ar Pegasus da fraoñval.

Aet e oa an eoul-benzin da hesk. Diskenn a reas ar Pegasus en eur droidellat.

Plouf! Setu, na petra 'ta! ar « marc'h-labous » troet da « varc'h-pesk », o neui war ar mor divent. A drugarez Doue, e oa ar mor sioul ha kompez, hag an amzer hep eur pikad avel. Ar Pegasus, ouspenn, diwallet ma oa gant e eskell ledan, a oa diaes d'ezañ trei war e c'henou.

Koulskoude, n'oa ket peadra d'hon « nijerien-verdeidi » da fougeal. Penaos en em denna alese?

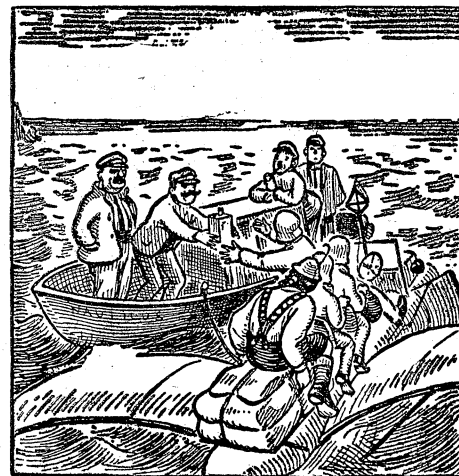

Ober a rejont hent, e-pad meur a eur, kaset ha degaset war vor, hep gouzout pelec'h e oant. En diwez e weljont kerreg uhel gwintet e-kreiz an taziou. Edont, hep mar ebet, o tostaat ouz enez Sikelia, e traoñ Italia.

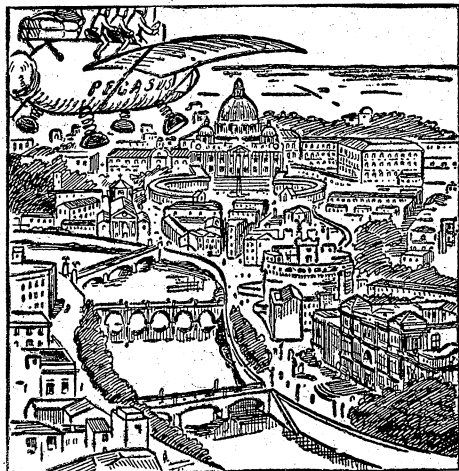
— Gant ma ne 'z aimp ket da skei war ar vein-se, eme an Ao. Skañvig, nec'het. Hogen, laouenaat a reas en eun taol.

— Sell! ar silvidigez!

Gwelet e oant bet gant eur yoe'ht. Eur vagig-dre-dan a voe lakaet er mor, hag a zeuas gant tiz davet ar Pegasus.

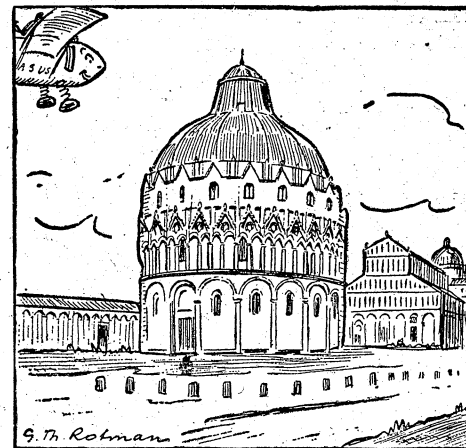
Ar vagig-dre-dan a oa pevar den enni. Goulenn a reas unan eun dra bennak. Hini ebet ne **intentas** grik. Italiz e oant, emichañs. An Ao. Skañvig a ziskouezas, neuze, gant e viz, keflusker mut ar Pegasus, a reas « pfft! pfft! » gant e c'henou, hag a ziskouezas ar bidoniou eoul-benzin goullo hag hesk. An Italiz a intentas raktal hag a redas da gerc'hat an eoul a oa diouer d'ezañ.

Evel-se, e c'hellas ar Pegasus sevel d'an nec'h adarre, uhel, uhel a-us d'ar mor. Hep dale e nijas a-zioc'h maeziou mezevennus Italia. Hag a-benn eun hanter-eur, e oa tostik-tost d'eur gêr vras.

— Roma! eme an Ao. Skañvig gant doujañs. Ar stêr melen-aour, aze, a zo an Tevere. Hag an doenn boullheñvel divent-se, a zo toenn Iliz-Veur Sant-Per. E-kichen, emañ palez brudet Hon Tad Santel ar Pab.

Hag ar pevar nijer a dennas o zougou evit saludi.

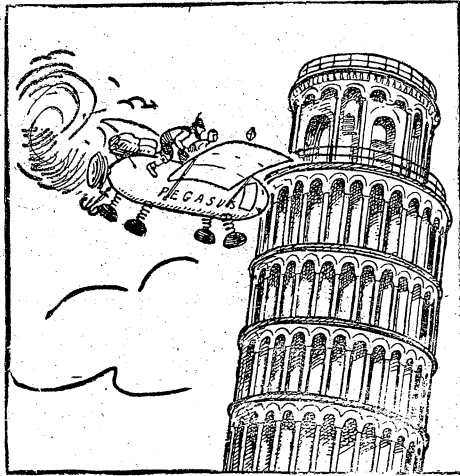

Fraoñval a rae keflusker ar Pegasus, ma oa eun dudi. Mall a oa gant an nijerien beza erru er gêr. Ne chomjont ket eta e kêrbenn Italia.

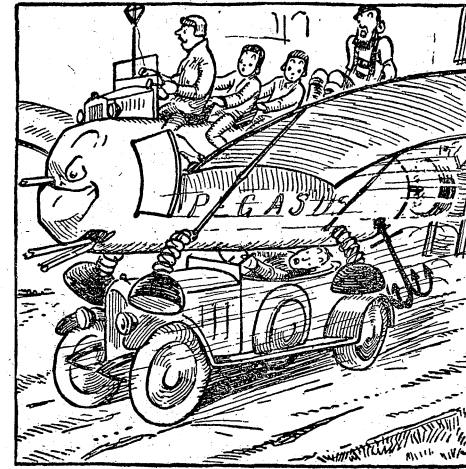
A-benn eun hanter-eur all, e youc'has Lom:

— Sellit ouz ar c'hastell-dour brao!

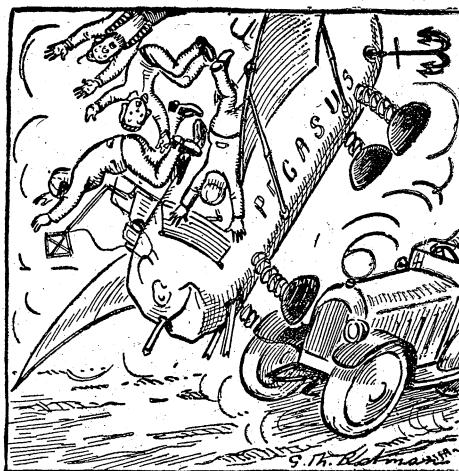
— Eur c'hastell-dour emañ-me ivez! Hounnez eo chapel vrudet ar Vadeziant, en iliz-veur Piza.

Distrei a reas an Ao. Skañvig meur a wech, da sellout ouz ar savadur estlamus. Ken na ankounac'haas edo krog e baol an nijerez... ha ma 'z eas ar Pegasus da dougna e fri ouz tour stouet Piza! Klevet e voe eun trouzig divalo: Pfuit! An aezenn o vont e-biou! Evit an eil gwech, e pakas lamm ar Pegasus.

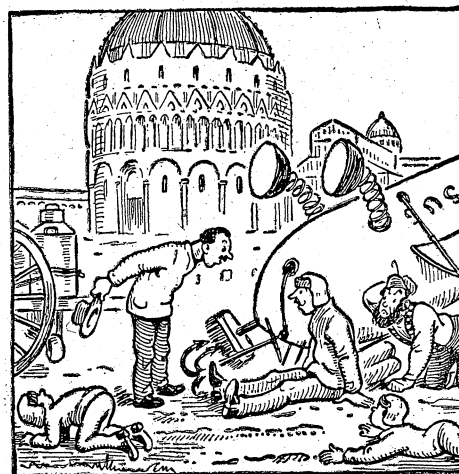

Hogen, n'oa ket erru mat en traoñ ma tec'has evel eur marc'h pennfollet, ha dillo! O! na spon-tit ket. N'oa kouezet ar Pegasus nemet war eur c'harr-dre-dan. Ar spont, na petra 'ta! a oa evit blenier ar c'harr-dre-dan.

Paotr ar c'harr-dre-dan, avat, n'en doa ezomm ebet eus ar seurt prof, daoust ma koueze diouz an neñv. Chom a reas a-sav, krenn. Ar Pegasus, re a diz warnañ, a gendalc'has, a reas lamm-choug-e-benn hag a skarzas e nijerien.

— Hop! diskennit!

Edo, d'an ampoent, eur c'houer italiat o vont e-biou gant podadlou laez. Lammat a reas diouz e garr, pa welas an darvoud.

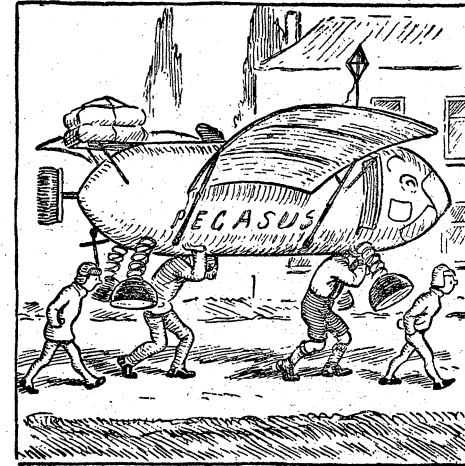
— Degemer laouen d'eoc'h war zouar Italia goant! emezañ, gant eur stouig flour. Ne voe ket intentet; panevet-se, 'm eus aon, n'en dije ket bet evit e salud eur respont ken hegarat.

Hep selaou, kennebeut, paotr e garr-dre-dan o pec'hi, an Ao Skañvig a bae pep a vanne laez d'e nijerien.

— O! o! eme a-greiz-holl, an Ao. Emil, sellit 'ta na treuz-kann emañ an tour. Darbet eo bet d'ezañ beza diskaret ganimp!

— Ma ivez. Emil gaez! Ne ouiec'h ket c'hoaz eo hennez tour stouet Piza? Anavezet a-walc'h eo, koulskoude. Setu pell a zo emañ treuz-kann evel-se!

Didougnet ha peñseliet a voe fri ar Pegasus: eur gwall-daol en doa tapet. Goude-se e voe ret rei e « gerc'h » d'ezañ, rak ar pep all a oa aet gant an avel. Ne voe ket diaes. An Ao. Skañvig hag an Ao. Emil a sammas ar marc'h-askellek war o diskoaz, hag a yeas gantañ betek ar gleuzeur-straed tosta.

An Ao. Skañvig a bignas gant ar peul potin, a dennas al letern, hag a lakaas en he lec'h korzenn ar Pegasus. A-barz pell, e voe leun a aezenn. Dibrada a reas, ha kuit a denn-askell war-du ar broiou-krec'h. Ar broiou-krec'h, e gwirionez, rak setu ar menezioù Alpou o tarza dirak hon nijerien.

Eno e c'hoarvezas gant an Ao. Skañvig eun darvoud souezus.

— Oi! en doa lavaret Ifig. Sell an ere'h! Tad, dis-kennomp 'ta, da c'hoari stlepel boullou ere'h!

Asantet en doa an Ao. Skañvig, rak c'hoant en doa da gemer ivez eun tammig berr-amzer. Ar pevar lakepod a oa kroget raktal d'en em ganna a daolioù boullou, war ar gompezenn wenn. Ha plijadur d'ezo, ken na oa plijadur a-walc'h.

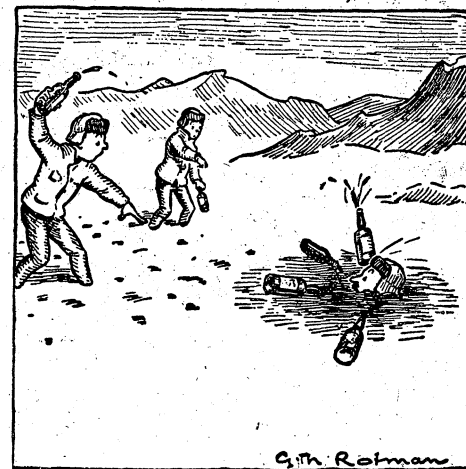
Pa youc'has Ifig :

— Tad! pelec'h emañ va zad?

Ya 'vat! dianket e oa an Ao. Skañvig. Na liou na roud anezañ neblec'h.

— Eo, eo! amañ emañ! a hopas, en diwez, an Ao. Emil.

Sanket e oa an aotrou paour en erc'h betek e c'houzoug. Kouezet e oa, e-pad ar c'hoari, en eun toull skoachet dindan eur gwiskad erc'h.

Evit mirout ouz an Ao. Skañvig da riella en e doull erc'h, e taolas Lom hag Ifig outañ ar boutailhadou limonadez a oa e-barz ar Pegasus. Meska a reas al limonadez gant an erc'h, ha bez' en devoe an Ao. Skañvig da eva kement a rae plijadur d'e galon: skourn gant ananaz, flamboez, sivi, ha me oar-me? Ar gwas a zo, e pakas unan eus ar boutailhou war e benn. Ar fall, avat, a droas da vad. Skrija a reas ar riou marvel a oa oc'h en em sila en e izili.

N'oad ket, koulskoude, evit padout evel-se. Pa darzas eur soñj e penn an Ao. Emil: an eor! Prim ha dillo, e teskas blenia ar marc'h-askellek. Hep dale, e nije hemañ en-dro da benn an Ao. Skañvig, gant an eor a-ispilh, o stleja izeloc'h-izel. Kregi a reas an Ao. Skañvig ennañ... hag houpala! sachet e voe er-maez, gwenn-kann gant an erc'h, hag hanter-semplet gant an anoued.

Tommet a voe d'ezañ eur bannac'hig traou sounn evit e lakaat a-blomm adarre, ha kuit en-dro, a-dreist ar menezioù etrezek kompezennou Bavaria. Ken na laoskas an Ao. Emil eur youc'hadenn drant:

— Setu Ziebelhofen, bro goz va zadou! Setu va zi bihan! Setu, el liorz, va fried Marc'harid!

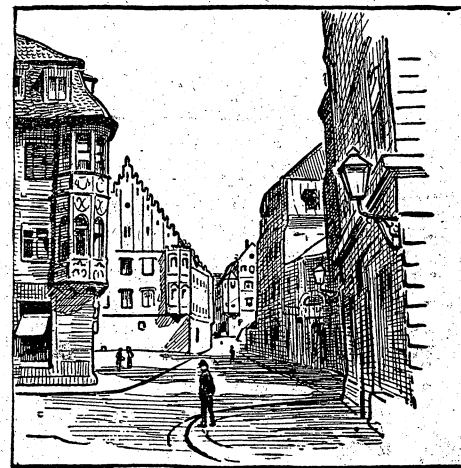
Diskouez a reas e di. Ar Pegasus a droas en-dro d'ezañ diou wech pe deir gwech en e enor, hag a ziskennas brao-bras e-tal dor al liorz.

An It. Pabor a oa el liorz, gant he daou baotr, o tastum spezad.

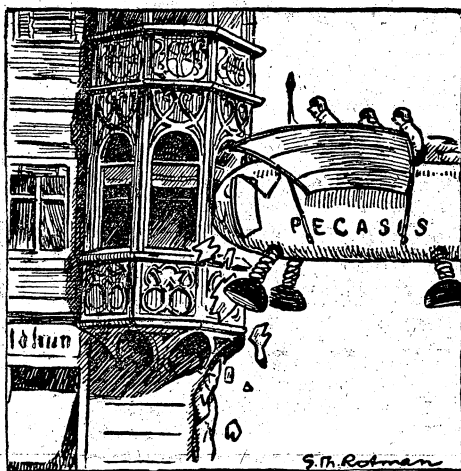
— Che, va Doue! emezi en eur sevel he divrec'h. Lammat a reas d'he gwaz da bokat d'ezañ. Ken start e priatas Emil zoken ma voe darbet d'ezañ koll-e alan.

Pedet e voe an holl da gemer ar c'hafe, hag aet e oa pell an noz, m'edont c'hoaz o tibuna dre ar munut kement a oa c'hoarvezet.

Kousket a reas an nijerien e ti ar Pabored. Abred d'ar mintin, avat, e voe war sav an Ao. Skañvig hag an daou baotr. Ne chomjont ket da dene-raat war ar c'henavoioù.

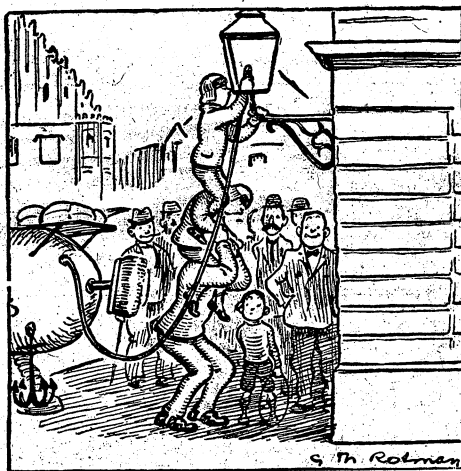
Tomm e oa an heol, glas an oabl, ha kaer an amzer. Ar c'hêrioù a dremene dindano, eun dudi. Setu Augsburg, ar gêr goz.

Estlammi a rejont ouz an tiez kaer savet e doare koz ar vro, gant pondaleziou-diawaez ha touribel-lou-gwer. Fellout a reas d'an Ao. Skañvig gwelout gwelloc'h eur prenestr kizellet dreist, nag e tostaas re. Mont a reas ar Pegasus a-benn-herr en douribell. Gwer an douribell a dorras e tammou gant cholori.

An dra-se, avat, n'oa netra e-keñver ar pezh a c'hoarveze en diabarz. Ar gwer torret en doa roget — eur wech ouspenn, — kroc'hen ar Pegasus. An aezenn a leunias ar gambr. An holl dud a oa eno a gouezas, semplet, hag ivez ar c'hi T'outoullig, hag al labous-kanari en e gaoued.

An Ao. Skañvig, nec'het, a sachas kuit e Begasus ar gwella ma c'hellas, hag a gouezas gantañ war ar straed. Hep koll eur munut, hag a-raok ma vije deuet ar warded-kêr, e voe stanket toull an nijerez ha c'houezet enni adarre aezenn eur gleuzeur-straed. Houmañ a oa uhel a-walc'h. An eil a lakaas kein d'egile, ha buan aezenn d'ezi, e-pad ma c'hoarze ar voure'hizien.

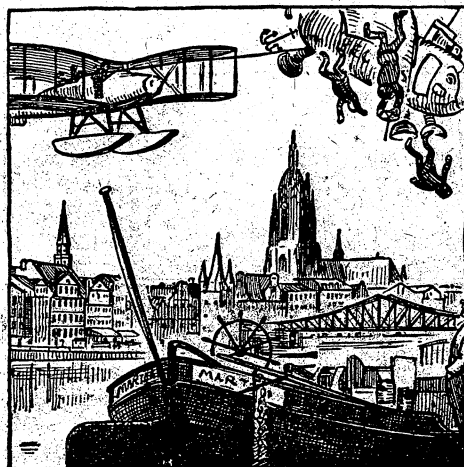

N'eo ket diaesoc'h. Eun nebeut goude, e nijent adarre a-zioc'h maeziou glas ha kêriou bras, dichalkaer ouz an dismantr a oa bet graet en Augsburg.

P'edont o plava a-us da Frankfurt-ar-Main, eur gêr koz brao meurbet, e hopas Lom:

— Sell 'ta! Eur c'harr-nij! Dont a ra warnomp.

Hag, e gwir, edo eun nijerez-dour oc'h ober tiz war o lerc'h.

— « Harpit! an archerien! » a youc'has eur vouez, hag e tarzas eun tenn revolver. An Ao. Skañvig a gollas e benn; ken sabatuet e oa, ma lakae ar Pegasus da vont ha da zont, da bignat ha da ziskenn. Ma kredas da baotred an urz edo o klask tec'hout. Eun archer, neuze, a daolas eur gordenn lagadennek ouz unan eus an treid-war-winterell... hag e sachas. Stoui a reas ar Pegasus war e gostez. An tri nijer a reas eur bluiadenn.

Ar Pegasus a oa, d'an ampoent, a-zioc'h ar Main, eur stêr alaman a gas he dour d'ar Roen. Plouf! plouf! plouf! An Ao. Skañvig hag an daou baotr a gouezas er stêr, o fenn da genta. O zri, e neuient evel houldi, ha n'o devoe ket nemeur a boan o tiraez eur vag hag o krapat enni.

Diskennet e oa ivez nijerez-dour an archerien.
Ereet e voe war eun dro gant ar Pegasus ouz ar
vag. Hag an Ao. Skañvig a welas trumm geol eur
revolver o lintra dindan e fri, e-pad ma sanke doun
en e zaoulagad sellou fero eun archer.

An Ao. Skañvig, evel m'en dije gwelet eun naer,
a reas eur pezh lamm a-dreñv. N'en doa ket soñj edo
en eur vag, hag e reas toutig-penn e toull ar glaou.
Glaou a oa en toull, hag an Ao. Skañvig a oa gleb-
teil. E c'hellit gwelout e dres, pa voe tennet alese!

Lous, ha poultrenn ar glaou o tivera outañ,
Skañvig a glemme :

— N'em eus graet netra fall.

An archerien, avat, ne c'houlennent ket beza te-
neraet. Kaset e voe an aotrou paour da vureo ar
c'homiser, dre straedou kêr, staget e zaouarn evel
ma vije bet eul laer pe eun torfedour bras.

Ar c'homiser a reas trouz ar mil gurun. Kement
a c'hellas intent ar prizoniad eo e oa tamallet
d'ezañ gwer torret hag aezenn-leski laeret. Kaer en
devoe kinnig paea ar freuz hag ar reuz, e chomas
ar c'homiser didruez.

An Ao. Skañvig a voe chadennet d'ezañ e zaouarn, hag evit mirout outañ d'en em laerez, e voe staget ouz e droad kleiz eur bounner a voull-e'haleour. Taolet e voe goude en eun toull-bac'h doun ha gleb.

— Tad, a huanadas Ifig, en eur gimiadi, n'en em chal ket. Ni az tenno ac'han. Bez war evez, ha sell ouz an neñv, pa echuo labour ar brizonidi, war-c'hoaz da greisteiz.

Antronoz, da greisteiz, edo an Ao. Skañvig o planta gwez gant prizonidi all: eul labour a zegas poan gein, dreist-holl d'ar re n'int ket boas.

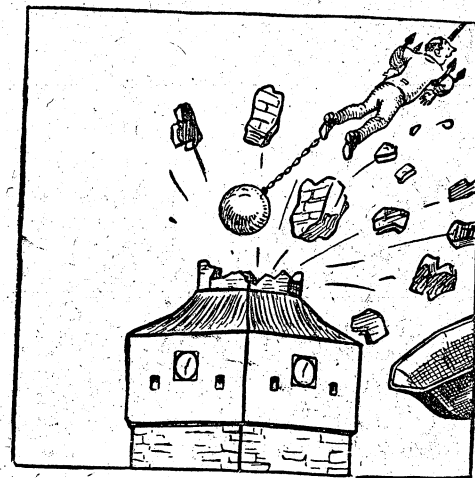
Pa voe klevet o tont a bell sardon eur c'heflusker. An Ao. Skañvig a sellas d'an nec'h, gant eun neuz dizeblant, hag e welas eun nijerez o tostaat gant tiz.

Ifig — rak heñ an hini oa — a ziskennas ar Pegasus an izela ma c'hellas, hag a daolas an eor. An Ao. Skañvig a grogas ennañ. N'oa ket dizouezet an diwallerien, ma voe sammet ar prizoniad, ha ma tec'he an nijerez. Ha Lom a denne d'ezo e deod war ar marc'had.

Eur c'hard eur goude edo ar Pegasus o vont a-zioc'h eur geriadennig vrao.

— Amañ e c'hellomp diskenn, eme ar baotred. Ne vezo ket a archerien.

Ifig n'en doa soñj ebet mui e oa stag atao ar voull bounner ouz troad e dad. Diskenn a reas re izel, hag ar voull a skoas eur pezh taol kreñv ouz tour an iliz... Freuz ha reuz adarre, ha diskaret tour an iliz..!

'M eus aon n'oa ket bet fardet an tour-se gant mein kalet Breiz-Izel!

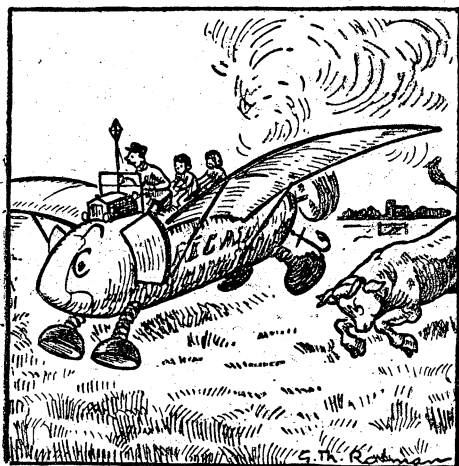

An nijerien, e c'hellit kredi, n'o doa mui c'hoant da ziskenn. Tec'hout a rejont pelloc'h e-kreiz ar maeziou, en eur foenneg. Skoacha a rejont ar Pegasus dindan eur bern geot ha strouez. N'oa ket eun dra fall da ober; rak, nebeut goude, e voe gwelet nijerez an archerien o trei en oabl, evel eur spar-fell, hag o klask... hep kavout netra, evel just.

Chom a reas an tri beajour da gousket er-maez, dindan diouaskell ar Pegasus. Antronoz, e kendalc'hjont da vont a-us d'eur vro anavezetoc'h-anavezet. Gwelout a rejont o fenneier karek ha saoud lart an Holland. Erru e vijent er gêr a-raok an noz! War-dro kreisteiz, an Ao. Skañvig a vennas diskenn e-kichen eur vereuri.

— Me a glev c'houez ar gêr!

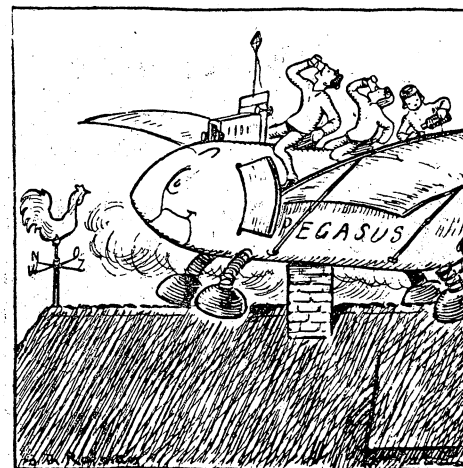

— Roet e vo d'imp, emichañs, eur volennad laez da eva! emezañ, en eur zouara. Er prad, avat, e oa eur c'hole o peuri. N'en doa gwelet biskoaz eul loen evel ar Pegasus.

— Petra an istrogell? emezañ en e benn kole; o tont da zebri d'in va geot? Gortoz...

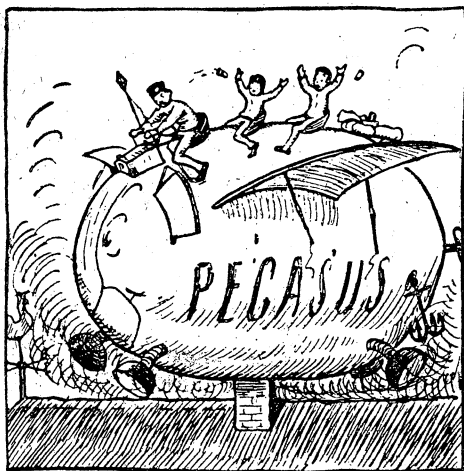
Hag e sailhas gant e gerniel war ar Pegasus.

— Ola! ola! deomp war an doenn! eme an Ao. Skañvig. Hag ar marc'h-nijer a reas eul lamm war lein an doenn.

Eno e c'hellent ober fae war gerniel ar c'hole ; evit prena laez, avat, er vereuri, netra da ober! Chom a rae, a drugarez Doue, eur berad bennak a gafe yen...

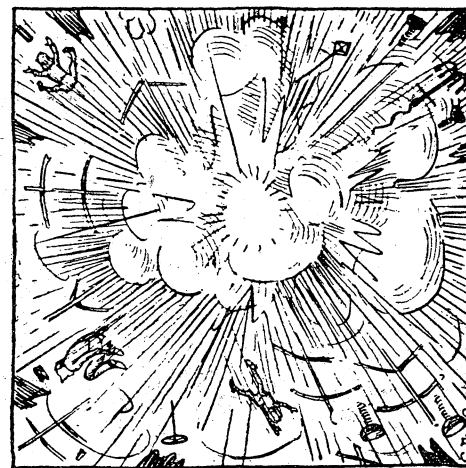
Nemet, siouaz! an Ao. Skañvig n'en doa ket taolet evez pelec'h e oa harpet kof ar Pegasus... war ar siminal...

Gwreg ar merour a oa dres d'an ampoent o lakaat tan dindan lein. Ha tomm d'ezi! Hogen, desket hoc'h eus er skol penaos e c'houez an aezenn devi gant ar wrez. Ar Pegasus a oa leun a aezenn devi. En em lakaat a reas da goeñvi... da goeñvi... evel ar vuoc'h, p'he deus debret melchon gleb.

— Ma ivez! petra a c'hoarvez gant Pegasus, eme Ifig.

— Moarvat... a respontas an tad. Ne deas ket pelloc'h.

Boumm..! Pebez tarzadenn, va zudou! Krena a reas an ti, traoñ ha laez, hejet e voe ar gwez evel gant eur barr-avel, ken na gouezas ar per war-hed eul leo, ha muioc'h. Ar gwinterellou, ar plenk, ar gwialennou, en eur ger, ar Pegasus a-bez a yeas e tammou munut da ober eun droad diweza e bro ar stered.... En o mesk edo an Ao. Skañvig. Ifig ha Lomm a oa bet ivez stlapet uhel, evel bolotennou.

Tud an ti a zeredas, hag a chomas digor o genou gant an estlamm: ar Pegasus a oa e bruzun, Ifig a oa ispillh dre draoñ e vragou ouz eur skourr, Lom war e gof a-dreñv an ti, hag an Ao. Skañvig a c'haoliad war gein ar c'hole fero.

Ar c'hole n'oa ket loen da c'houzañv eur seurt samm, hag heñ da lamm, da dourta ha da vreskenn evit teurel kuit an Ao. Skañvig. An Ao. Skañvig, a hend-all, n'oa ket gwall varrek da varc'hekaat war an tirvi. Strafuilhet-maro e oa. En diwez, e kemeras ar c'hole eur pennad tiz, e c'haloupas eeun davet eur poull-dour, hag e chomas a-sav, krenn.

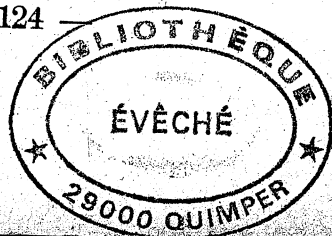
An Ao. Skañvig a voe strinket en dour, war e benn.

Ar verourien a zeuas war o skoazell. Tennet e
voe Ifig diwar e skourr, amannenet ha lienennet tal
Lom evit para e vloñsou, ha roet eur gwiskamant
sec'h d'an Ao. Skañvig. Goude-se, e voent kaset gant
ar c'harr, betek an tren tosta...

Skañvig e oant, poan o doa bet, glao a rae er-maez,
hag an Ao. Skañvig en doa keuz a-walc'h d'e nije-
rez. Hogen o gwalc'h a levez o devoe o tegouezout
er gêr, hag o vriata ar gerent... hep menegi ar foug
a oa enno gant an nijadenn vuzudus o doa graet
o-zri.

— 124 —

MEVEN MORDIERN

ISTOR

AR

BED

LEVRENN GENTA

PRIZ : 14 LUR

EVIT

KOUMANANTERIEN

GWALARN :

(DRE AR POST)

12 LUR

HA KRESKI A RAY

GWALARN ?

YA

FELLOUT A RA D'EZAN **KRESKI**

HA **GWELLAAT**

EVIT SE E RANKIT KLASK

EUR C'HOUMANANTER

NEVEZ

Priz ar c'houmanant-bloaz : 20 lur

Priz an niverenn : 7 lur 50

E 1929, eun diskont a vo graet d'ar goumananterien war an darn vuia eus hol levriou nevez.

RAKPRENIT HOL LEVRIOU

Evit kaout an holl levriou embannet gant Gwalarn, hep kaout ar boan d'o goulenn bep gwech, lakait hoc'h ano war roll hor RAKPRENERIEN.

Setu amañ ar reolenn nevez a-zivout ar rakpren :

1/ Da veza lakaet war roll rakprenerien levriou Gwalarn, e ranker kas hanter-kant lur, a vo implijet da baea al levriou.

2/ Pa vo diviet an hanter-kant lur kaset, eur baperenn a vo kaset d'ar rakprener, gant e gont, ouz e bedi, ma kar, da rakpren adarre.

▼ ▼
Sonjit ervat :

Ne raio Gwalarn netra hep arc'hant.

Gant arc'hant e c'hell savetei ar brezoneg hag adsevel buhez speredel Breiz.

EMBANNADURIOU GWALARN

1926

J. Kerrien. — AR ROC'H TOULL. — Diviet.

J. M. Synge. — WAR VARC'H D'AR MOR. — 2 lur 25.

1927

Roparz Hemon. — AN AOTROU BIMBOCHET E BREIZ. — 6 lur.

T. C. Murray. — NEVEZ-AMZER. — 4 lur.

TONKADUR BUGALE TUIREANN. — 4 lur.

G. Th. Rotman. — PRINSEZIG AN DOUR. — 5 lur.

GERIADUR GALLEK-BREZONEK A GORFADUREZ. — 1 lur.

1928

Aeschulos. — PROMETHEUS EREET, AR BERSED. — 12 lur.

B. Potter. — PER AR C'HONIKL. — 1 lur.

G. Th. Rotman. — PRINSEZIG EN DEUR. — 5 lur.

H. Andersen. — PLAC'HIG VIHAN AR MOR. — 3 lur 60.

Roparz Hemon. — GERIADURIG-DOURN BREZONEK-GALLEK.
— 22 lur.

Roparz Hemon. — YEZADUR BERR AR BREZONEG. — 3 lur.

Roparz Hemon. — DISTAGADUR AR BREZONEG. — 3 lur.

AR SIMBOL. — 0 lur 50.

1929

Meven Mordiern. — ISTOR AR BED, levrenn I. — 14 lur.

M. Gourlaouen. — LEVR AL LOENED. — 1 lur 75.

A. Blok. — AR PLAC'H DIANAV. — 4 lur.

G. Th. Rotman. — NIJADENN AN AOTROU SKANVIG. — 5 lur.

A. Brizeug. — TELENN ARVOR, FURNEZ BREIZ. — 6 lur.